

SEDLER OG MYNTER

Årsrapport

(internett versjon)

2020



FST Kontante betalingsmidler

Innholdsfortegnelse

1.	Innledning.....	3
2.	Norges Banks rolle i kontantforsyningen	3
3.	Sedler og mynter i omløp	5
4.	Kvalitet på sedler i omløp.....	8
5.	Falske sedler	10
6.	Innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank	10
7.	Destruksjon av sedler og mynter	12
8.	Egen virksomhet.....	13
8.1	Innskudd, uttak, destruksjon, veksling	13
8.2	Ny seddelserie	14
8.3	Minnemynter.....	15

På forsidebildet ser du revers av den nye 20-krone minnemynten. Motivet viser Anne-Cath. Vestly som ser direkte på betrakteren av mynten, samtidig som hun lytter til et barn. Myntens revers er utformet av illustratør og avistegner Siri Dokken.

1. Innledning

Rapporten tar utgangspunkt i Norges Banks rolle i kontantforsyningen og beskriver utviklingstrekk for kontanter i omløp når det gjelder volum og kvalitet, samt omfang av falske sedler. Videre omtales utviklingen i bankenes innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank og destruksjon av sedler og mynter. Til sist omtales Norges Banks arbeid med publikumsvekslinger samt ny seddelserie og utgivelse av minnemynt.

COVID-19 og kontanter

Året 2020 har vært preget av koronautbruddet og de tidvis kraftige tiltakene som ble iverksatt for å bekjempe viruset. Dette påvirket både bruken av kontanter og organiseringen av arbeidet i depotene.

Bruken av kontanter i betalinger falt betydelig i 2020. Undersøkelsene som Norstat har gjennomført for Norges Bank to ganger hvert år siden 2017, viser at andelen av antall betalinger på utsalgssted og mellom privatpersoner som gjøres med kontanter var 3-4 prosent i 2020, noe som er mer enn en halvering i forhold til andelen de foregående årene. Dette antas å ha sammenheng med smittefrykt, og at mange butikker har oppfordret til å betale med kort eller har nektet å ta imot kontanter. Samtidig har det vært en viss økning i mengden kontanter i omløp fra mars til august, noe som kan indikere at mange ønsker å ha litt mer kontanter enn vanlig i vanskelige tider.

I forbindelse med at det ble gitt uttrykk for smittefrykt knyttet til kontanter og at Norges Bank fikk mange henvendelser om dette, tok Norges Bank kontakt med Helsedirektoratet for å få en avklaring på hvor stor smitterisikoen er. Direktoratet videresendte henvendelsen til Folkehelseinstituttet som sendte en oversikt over smittemåter for slike virus, hva som finnes av kunnskap og vurderinger om smitterisiko i ulike sammenhenger, inkl. hva WHO og andre har uttalt, og Folkehelseinstituttets vurdering basert på dette. Denne informasjonen ble lagt ut på Norges Banks nettsider.

Norges Bank har gjennomført noen tiltak for å sikre driften av sentralbankdepotene. Dette er tiltak for å sikre at depotene kan opprettholde de viktigste funksjonene (inn- og utleveringer) selv om noen av de ansatte skulle bli smittet av virus. I tillegg er det gjennomført tiltak for å bidra til at også de private depotene konsentrerer virksomheten rundt de viktigste funksjonene dersom de får redusert bemanning på grunn av viruset.

For å forhindre samlinger av folk som kan medføre smittefare, er muligheten til å veksle slitte og utgåtte sedler ved fysisk oppmøte i Norges Banks lokaler og de øvrige sentralbankdepotene midlertidig stengt. Det er imidlertid fortsatt mulig å sende slitte og utgåtte sedler til Norges Bank via post mot oppgjør utbetalt på bankkonto.

2. Norges Banks rolle i kontantforsyningen

Publikums tilgang på sentralbankpenger (kontanter) er et sentralt kjennetegn ved det finansielle systemet. Norges Bank skal forsyne det norske samfunnet med kontanter. Banken har en primær forsyningsplikt, som innebærer å sørge for at det produseres et tilstrekkelig antall sedler og mynter for å dekke samfunnets behov, og at kontantene som utstedes har god

nok kvalitet. Norges Bank skal også opprettholde tilfredsstillende løsninger for innløsning av utgåtte sedler og mynter.

I tillegg har Norges Bank en sekundær forsyningsplikt, som innebærer å legge til rette for at kontanter gjøres tilgjengelige i samfunnet.¹ Norges Bank forsyner bankene, som igjen forsyner sine kunder med kontanter.

Norges Bank skal ivareta forsyningsplikten på en måte som fremmer en effektiv samlet kontantforsyning og samtidig bidrar til effektivitet i det samlede betalingssystemet.

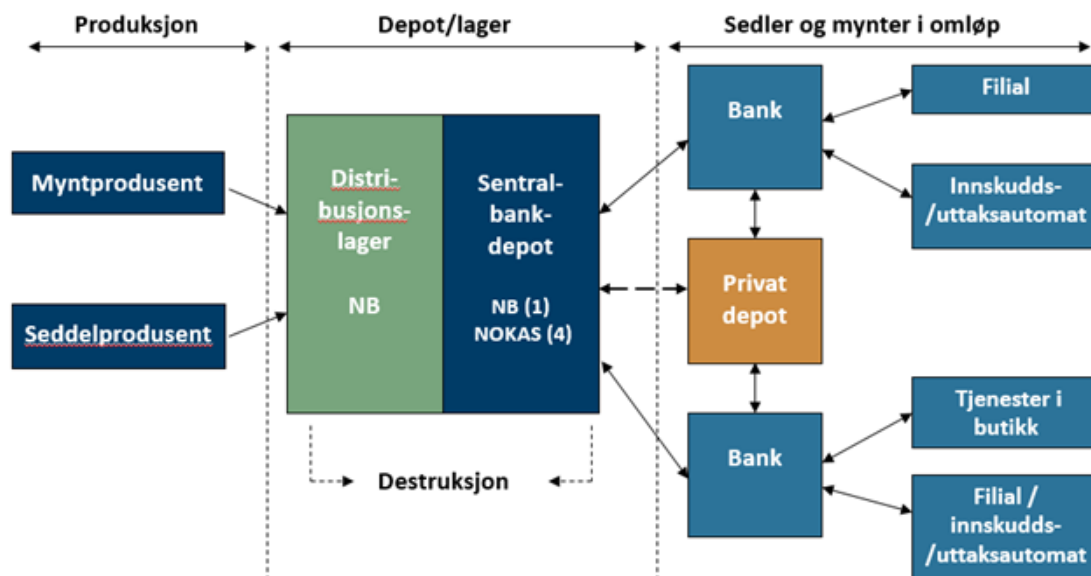
Som illustrert i figur 1 nedenfor, har Norges Bank en grossistrolle i kontantforsyningen. Norges Bank forsyner bankene med kontanter fra fem regionale sentralbankdepoter. Bankene har en detaljistrolle og forsyner sine kunder. Selv om alle banker som har konto i Norges Bank kan sette inn og ta ut kontanter direkte i Norges Bank, er forsyningen i praksis organisert gjennom private kontantdepoter. Privatdepotene er etablert gjennom avtale om depotforvaltning mellom Norges Bank og depotforvalter. Depotforvalter forvalter depotet på vegne av en bank som er eier av beholdningene.

Etter gitte vilkår mottar banken rentekompensasjon fra Norges Bank for beholdninger i privatdepot. Rentekompensasjonen innebærer at bankene vil få samme rente enten pengene oppbevares i et privat depot eller det gjøres innskudd i et sentralbankdepot. Denne ordningen har bidratt til å begrense rentemotiverte innskudd i sentralbankdepotet og til å effektivisere omfordeling og mellomlagring i regionene.

Sedler og mynter som leveres som innskudd i Norges Bank må være ekthetskontrollert, kvalitetssortert (resirkulerbare og ikke resirkulerbare) og pakket i henhold til regler gitt av Norges Bank. Slitte og utgåtte (ikke resirkulerbare) sedler og mynter destrueres, mens gode (resirkulerbare) sedler og mynter kan leveres ut igjen uten videre behandling.

¹ Begrepene primær og sekundær forsyningsplikt brukes ikke i sentralbankloven, men utledes fra lovens bestemmelser i § 1-2 og §§ 3-4 til 3-6. (I tidligere sentralbanklov av 24. mai 1985 tilsvarer dette § 1 og §§ 13 til 15. Se blant annet Innst.O.nr.13 (1999-2000): Innstilling fra finanskomiteen om lov om betalingssystemer m.v., vedlegg 2).

Figur 1: Kretsløpet i forsyningen av sedler og mynter per 31.12.2020



Norges Bank har utkontraktet flere oppgaver på kontantområdet. Sedler og mynter produseres av eksterne leverandører. Fire sentralbankdepoter driftes av NOKAS VerdiHåndtering AS, som også utfører behandlingstjenester for Norges Bank knyttet til disse depotene (seddeldestruksjon mv.). Norges Bank driver selv sentralbankdepotet i Oslo og behandlingstjenestene knyttet til dette.

Også bankene har i stor grad utkontraktet sine oppgaver på kontantområdet. Bankkunder har i dag i stor grad tilgang til kontanttjenester gjennom tjenester levert av andre. I 2020 har tjenesten Kontanttjenester i butikk (KiB) blitt etablert², og kontanttjenestene er nå i hovedsak tilgjengelig via minibanker, KiB, innskuddsautomater, resirkuleringsautomater, nattsafer og cashback ved varekjøp. Det er også fortsatt noen bankfilialer som tilbyr tjenester over skranke.³

3. Sedler og mynter i omløp

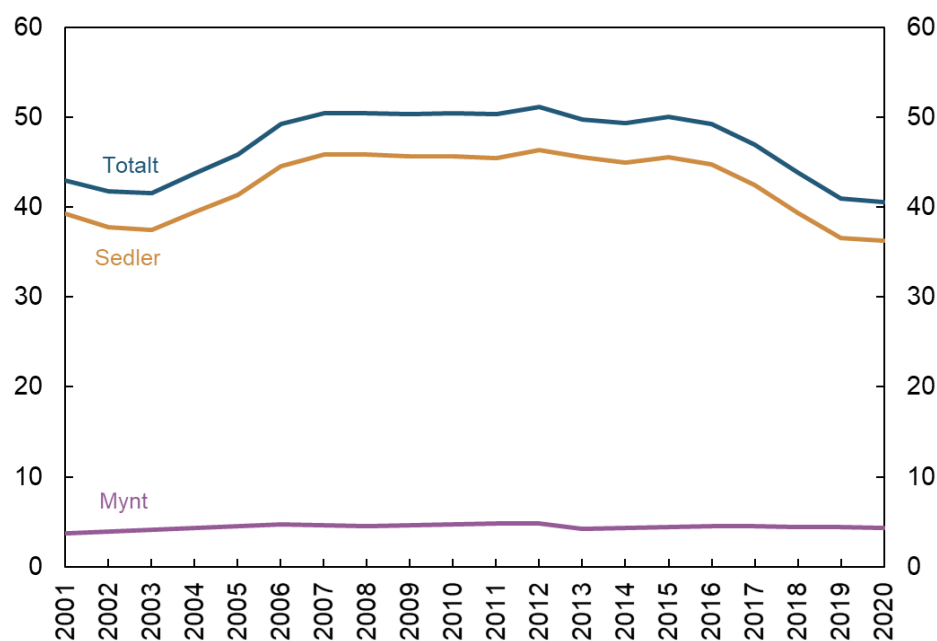
Figur 2⁴ viser utviklingen i verdien av kontanter i omløp i perioden 2001–2020. Verdien av kontanter i omløp gikk ned i perioden 1999–2003, før den steg igjen i perioden 2003–2007. Deretter var verdien stabil over en lang periode, før vi de fire siste årene har sett en nedgang. I 2020 var gjennomsnittlig verdi på kontanter i omløp på 40,6 milliarder kroner, en nedgang på 0,4 milliarder kroner (1 prosent) fra 2019. Verdien av kontanter i omløp i 2020 var nominelt på samme nivå som i 1996.

² Kontanttjenester i butikk (KiB) er en tjeneste tilbudt av BankAxept/Vipps. Kunder av banker som er tilknyttet tjenesten har muligheten til å ta ut og sette inn kontanter i Norgesgruppens butikker over hele landet. Per i dag er det over 90 banker som er med. Se: <https://www.vipps.no/produkter-og-tjenester/privat/kontanter/kontanttjenester-i-butikk/>

³ I en undersøkelse gjort av Finanstilsynet i desember 2020 går det frem at 45 banker har filialer med banktjenester.

⁴ Figuren viser årsgjennomsnittet beregnet ut fra data for den siste dagen i hver måned.

Figur 2: Kontanter i omløp fordelt på sedler og mynter. Milliarder kroner. 2001 - 2020.



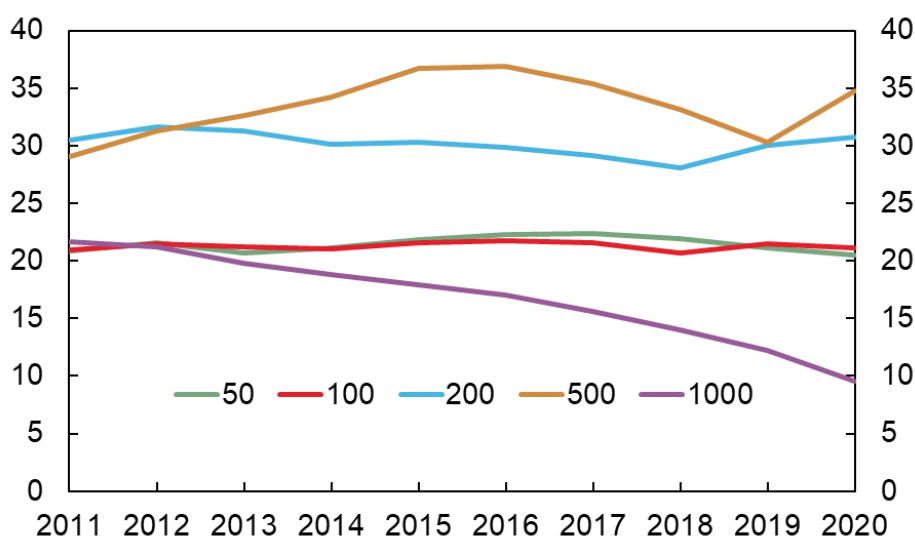
Årsgjennomsnittet for verdien av sedler i omløp i 2020 utgjorde 36,2 milliarder kroner, en nedgang på 0,4 milliarder kroner (1 prosent) fra 2019.

Verdien av mynter i omløp viser en nedgang fra 4,41 til 4,34 milliarder kroner (1 prosent) fra 2019 til 2020. Det er kun små endringer i valørsammensetningen.

Figur 3⁵ viser endringer i sammensetningen av de ulike seddelvalørene siste ti år. I 2020 var det i gjennomsnitt 116,7 millioner sedler i omløp, en økning på 1,6 millioner sedler (1,4 prosent) fra 2019. Det er 200- og 500-kronesedlene som står for økningen, disse økte med henholdsvis 2,4 og 14,9 prosent. For 500-kroneseddelen kommer økningen etter en nedgang i de tre foregående år. Valørsammensetningen blir bl.a. påvirket av hvilke valører som benyttes i minibanker. Det har vært en nedgang i antall 1000-kronesedler på 21,9 prosent. Sannsynligvis har dette sammenheng med utgivelse av ny utgave og at det er få minibanker som har denne valøren. Dette har vært en trend over flere år, noe som også kan indikere at kontanter i mindre grad enn før brukes til verdioppbevaring. Hva gjelder 100- og 50-kronesedler i sirkulasjon, så har begge hatt en nedgang i 2020 på henholdsvis 3 og 1,5 prosent.

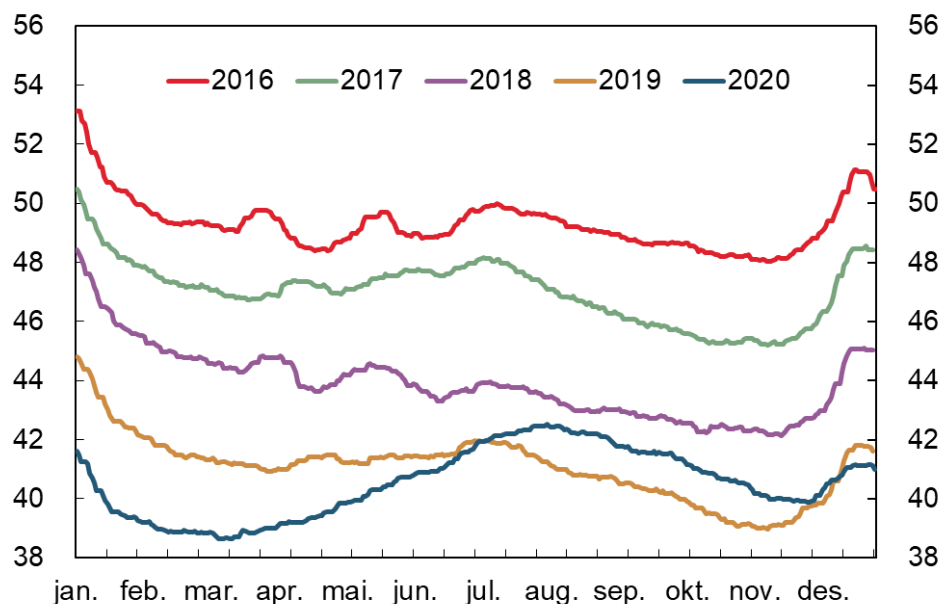
⁵ Også her viser figuren årsgjennomsnittet beregnet ut fra data for den siste dagen i hver måned.

Figur 3: Seddelomløpets sammensetning. Millioner stk.
2011 - 2020



Det er typiske sesongmessige svingninger i kontantomløpet gjennom året, med en topp i forbindelse med julen, se figur 4. Ellers er det mindre topper i omløpet ved påsketider og om sommeren. I første halvår av 2020 ser vi en uvanlig utvikling i form av en økning av omløpet fra korona-utbruddet i mars, med en topp i året på 42,5 mrd. i august. Omløpet har deretter hatt en mer normal sesongvariasjon, riktignok med en noe lavere topp i desember. Gjennomsnittlig omløp i februar 2021 er 1,3 prosent høyere enn på samme tid i 2020.

Figur 4: Utviklingen i omløpet gjennom året. Milliarder kroner.
Januar - desember

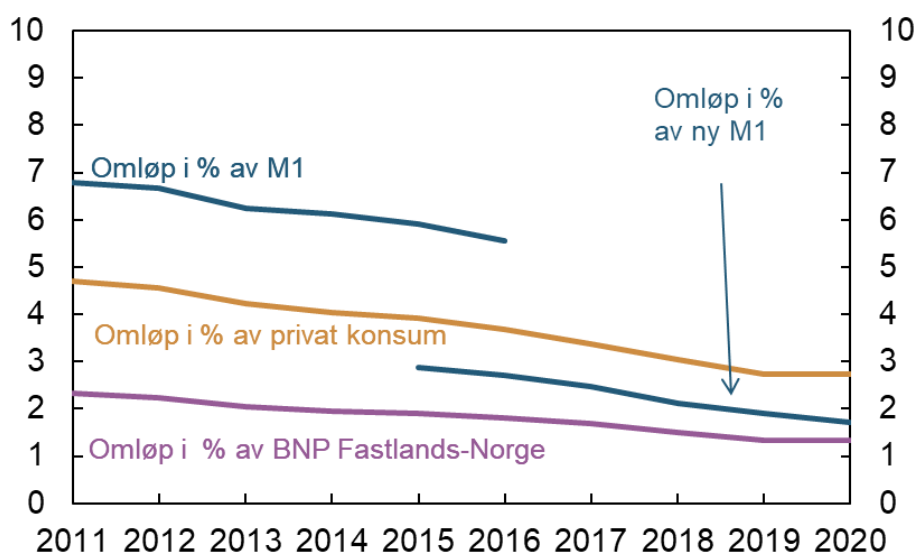


Kontantenes andel av verdien av betalingsmidler disponert av publikum (M1) fortsetter å falle, jf. figur 5. I 2015 la SSB om pengemengdestatistikken, og beholdninger fra perioder før april 2015 er ikke sammenliknbare med nyere perioder. Pengemengdestatistikken følger nå ECBs

definisjon av pengemengden. I 2020 utgjorde kontantenes andel av M1 1,7 prosent. Dette er veldig lavt sammenlignet med de fleste andre land.

Målt i forhold til BNP Fastlands-Norge og privat konsum, har kontanter i omløp vist en jevn nedgang de siste 15 årene. I 2020 ligger omløp målt i forhold til BNP Fastlands-Norge og i forhold til privat konsum på samme nivå som i 2019, henholdsvis 1,3 og 2,7 prosent.

Figur 5: Kontanter i omløp, målt i forhold til M1, BNP og privat konsum. Prosent. 2011 - 2020



4. Kvalitet på sedler i omløp

For at sedler skal fungere effektivt som betalingsmiddel, må kvaliteten på sedler i omløp opprettholdes på et tilfredsstillende nivå. Er sedlene for slitte, vil publikum ha vansker med å gjenkjenne sikkerhetselementene og det vil være vanskelig å håndtere sedlene maskinelt.

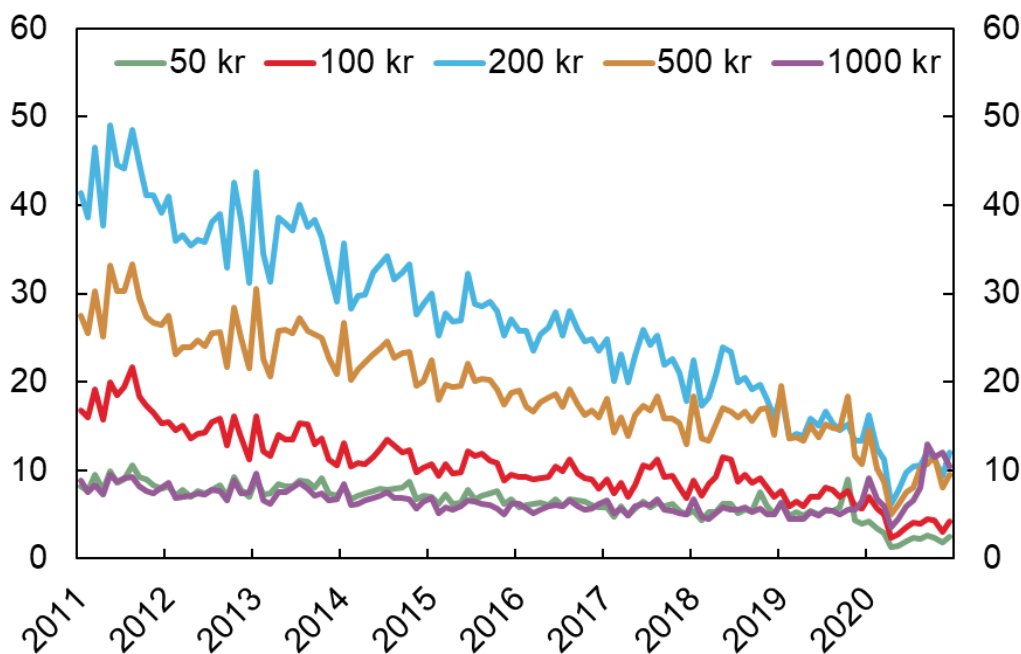
Norges Bank definerer hva som er tilfredsstillende kvalitet gjennom et sett med kriterier som danner grunnlaget for regelverket for bankenes innskudd og uttak i sentralbanken. Som tidligere nevnt har bankene ansvaret for å kontrollere ekthet og sortere sedler som gode eller slitte i henhold til dette regelverket. Slitte sedler skal leveres til Norges Bank for destruksjon. Bankene har stort sett utkontraktet dette arbeidet til aktører innen kontanthåndtering (tellesentraler). Regelverket for bankenes kvalitetssortering er det sentrale virkemiddelet for å opprettholde ønsket kvalitet på sedler i sirkulasjon. Norges Bank kan også gjøre endringer i sedlene i serien for å gjøre disse mer robuste for slitasje i omløp. Slike endringer kan ikke gjøres hyppig, og dette er derfor et langsiktig virkemiddel. Sedlene i den nye serien har et smussavvisende belegg for å forlenge levetiden.

For å kartlegge utviklingen i kvaliteten på sedler i omløp, gjennomfører Norges Bank vanligvis utvalgsundersøkelser av sedler i sirkulasjon. To ganger i året innhentes og analyseres utvalg fra fem regioner. I tillegg innhentes månedlig statistikk over sedler som er kvalitetssortert av tellesentraler på vegne av bankene. Samlet gir dette et godt grunnlag for å vurdere hvordan

kvaliteten utvikler seg totalt sett og fordelt på regionene. Norges Bank har foretatt slike undersøkelser siden 2009. Undersøkelsene viser at gjennomsnittskvaliteten på sedler i sirkulasjon har vært akseptabel for alle valører, og innenfor de målene som er satt. Det er noen variasjoner over tid og mellom regioner.

Figur 6 viser hvor stor andel av sedlene i omløp som blir kvalitetssortert ved tellesentraler hver måned. Som det framgår er det forskjeller mellom valørene, men en generell trend er at de kommer sjeldnere inn til tellesentralene. Både endringer i bruksmønster, sirkulasjonsmønster og infrastruktur kan påvirke sorteringshyppigheten. De siste årene har også utskiftingen av gammel seddelserie påvirket tallene.

Figur 6: Andel av omløpet som er kvalitetssortert/ behandlet av tellesentraler. Prosent. Januar 2011 - desember 2020



Figuren viser en skarp nedgang i inngang til tellesentralene i mars 2020, noe som samsvarer med nedstengningen på grunn av koronapandemien. Inngangen av 200- og 500-kronesedler tar seg imidlertid opp igjen utover året, mens 50- og 100-kronesedlene forblir på et lavere nivå enn før koronautbruddet. Den sterke økningen i inngang av 1000-kronersedler skyldes hovedsakelig at utgave VII ble ugyldiggjort 15. november 2020 og byttes ut med utgave VIII.

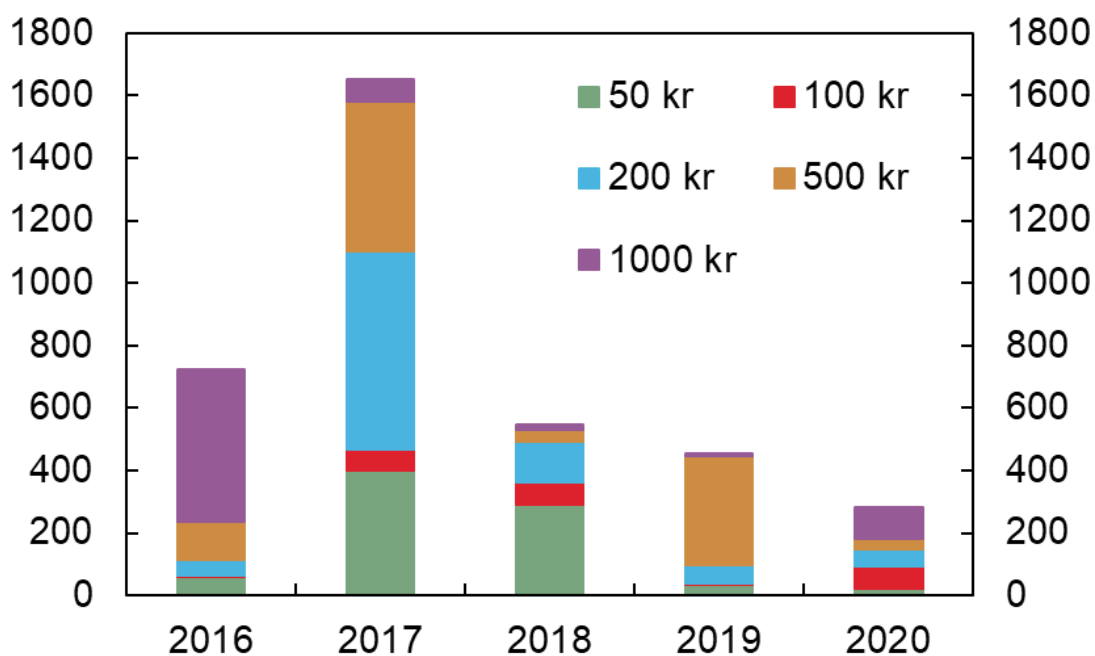
På årsbasis blir 50-kronesedlene i gjennomsnitt kvalitetssortert om lag 0,7 ganger per år, mens 100-kronesedlene behandles 0,9 ganger per år og 200-kronesedlene 1,9 ganger hvert år. Antall ganger 500-kronesedlene behandles har gått ned fra 1,9 til 1,6 ganger, mens 1000-kroneseddelen har økt fra 0,7 til 0,9 ganger på årsbasis.

5. Falske sedler

Det blir registrert få falske sedler i Norge sammenlignet med mange andre land. Med unntak av i 2017, har antall falske sedler de siste årene ligget i størrelsesorden 500-600 pr. år. I 2017 var antallet unormalt høyt, noe som har sammenheng med én enkeltsak som ble avdekket av politiet. De fleste forfalskningene har vært av lav kvalitet, og de er dermed enkle å avdekke ved å sjekke sikkerhetselementene beregnet for publikum.

I 2020 ble 280 falske sedler registrert av Kripas, noe som tilsvarer om lag to falske sedler pr. million sedler i omløp. Tilsvarende tall for eurolandene i 2020 var cirka 17 pr. million⁶.

Figur 7: Antall beslaglagte falske norske sedler.
2016 - 2020



Kilde: Kripas

6. Innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank

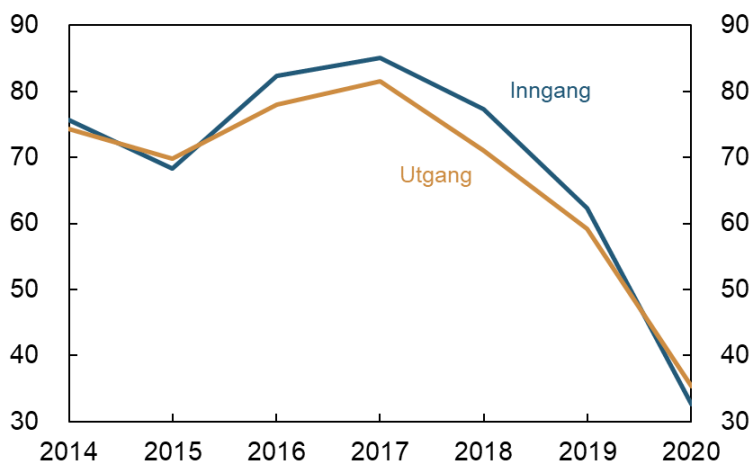
Norges Bank har en grossistrolle i kontantforsyningen og tar derfor ikke del i forsyningen av kontanter til publikum. Dette er bankenes ansvar. Som ledd i å ivareta dette ansvaret gjør bankene innskudd og uttak av sedler og mynter i Norges Bank når de har overskudd eller behov for tilførsel av kontanter, eller behov for å levere inn slitte/defekte eller tilbaketrunkne sedler og mynter.

⁶ Kilde: ECB, pressemelding publisert 22. januar 2021.

Selv om alle banker kan foreta transaksjoner med Norges Bank enkeltvis, er det i praksis de private depotene driftet av NOKAS og Loomis som gjør innskudd og uttak i Norges Bank på vegne av bankene⁷. Totalt hadde bankene 22 prosent færre seddeltransaksjoner med Norges Bank i 2020 enn i 2019, mens snittbeløpet pr. transaksjon har gått ned med 13 prosent. Det var samlet sett en netto utgang av sedler i 2020, dvs. en økning i antall sedler i omløp, på 1,6 millioner stk., jf. figur 8. Fordelt på valør hadde 50-, 200-, og 500-kroneseddelen netto utgang, mens 100- og 1000-kroneseddelen hadde netto inngang.

Et noe høyere antall transaksjoner i årene 2016, 2017 og 2018, som fremkommer av figur 8, antas å være knyttet til utskiftingen av seddelrekken.

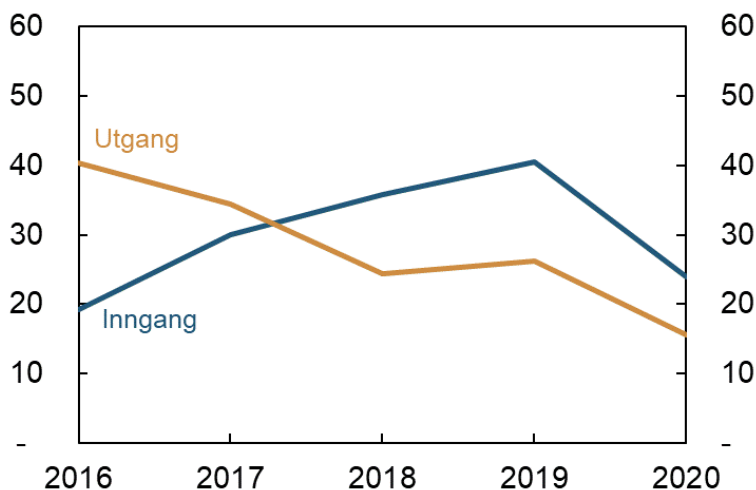
Figur 8: Inngang og utgang sedler. Millioner stk.
2014 - 2020



Antall myntransaksjoner er 33 prosent lavere i 2020 enn i 2019. I 2020 har det samlet sett vært en netto inngang på 8,3 millioner stk. Alle myntvalører har netto inngang.

⁷ Les mer om private depoter i kapittel 8.1.

Figur 9: Inngang og utgang mynt. Millioner stk.
2016 - 2020



7. Destruksjon av sedler og mynter

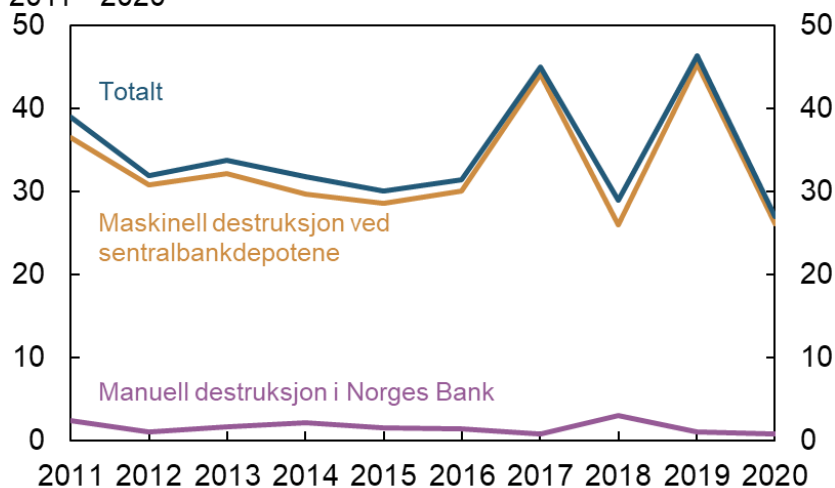
I 2020 ble det destruert om lag 27 millioner sedler som hadde vært i sirkulasjon, tilsvarende 16,5 milliarder kroner, jf. figur 10. Året før var det tilsvarende tallet 46,4 millioner sedler, tilsvarende 18,3 milliarder kroner. I 2017 ble det også destruert et høyt antall sedler, om lag 45,1 millioner sedler, tilsvarende 9,4 milliarder kroner.

Årsaken til det høye antallet destruerte sedler i 2017 er inngang av utgavene som ble trukket tilbake da ny 100- og 200-kroneseddel ble satt i sirkulasjon våren 2017, jf. figur 11.

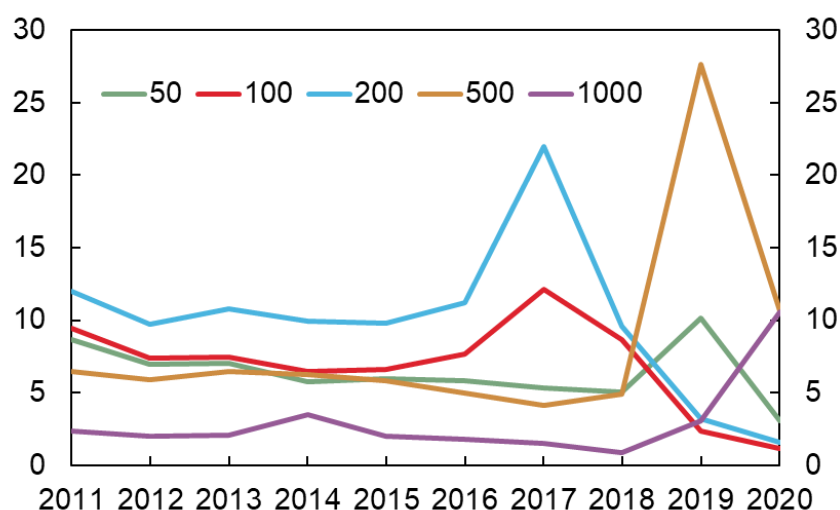
Tilsvarende er årsaken til det høye antallet destruerte sedler i 2019 tilbaketrekkingen av gammel utgave i forbindelse med at ny 50- og 500-kroneseddel ble satt i sirkulasjon i oktober 2018. Gammel utgave av 1000-kroneseddelen ble ugyldig i november 2020, men dette har ikke påvirket destruksjonstallene på samme måte. Dette skyldes delvis at antall 1000-kronesedler i omløp er lavere enn de andre valørene, men også at inngangen av den gamle utgaven har vært «forsinket» i forhold til de andre valørene fordi den sirkulerer mindre, og det har vært begrensede muligheter til å gjøre innskudd på bankkonto. Se også omtale i kap. 8.2.

Om lag 26 millioner sedler, tilsvarende 97 prosent av seddeldestruksjonen i 2020, ble utført maskinelt ved de fem sentralbankdepotene. De øvrige 3 prosent ble destruert manuelt eller maskinelt i Norges Bank. NOKAS utførte om lag 16 prosent av den samlede destruksjonen.

Figur 10: Totalt destruerte sedler. Millioner stk.
2011 - 2020



Figur 11: Totalt destruerte sedler pr valør. Millioner stk. 2011 - 2020



Det har ikke blitt destruert mynter i 2020.

8. Egen virksomhet

8.1 Innskudd, uttak, destruksjon, veksling

Siden 1. januar 2012 har Norges Bank selv drifet sentralbankdepotet i Oslo. Dette innebærer å håndtere innskudd og uttak fra bankene samt å destruere mottatte, ikke-resirkulerbare (slitte, utgåtte) sedler og mynter.

Videre kontrollerer og destruerer Norges Bank sedler som er avvist i NOKAS' maskinelle destruksjon, eller som av andre grunner ikke kan destrueres maskinelt. All maskinell destruksjon, enten utført av NOKAS eller av Norges Bank selv, overvåkes av et eget

datasystem. Manuell destruksjon av sedler kontrolleres av en tilsynsgruppe med representanter fra ulike avdelinger i Norges Bank.

Publikumsveksling

Publikum kan veksle inn sedler og mynter som ikke lenger er tvungne betalingsmidler hos Norges Bank i Oslo, eller ved de øvrige sentralbankdepotene. I henhold til sentralbankloven av 1985 var Norges Bank pliktig til å utføre denne tjenesten i 10 år etter at sedlene og myntene ble ugyldige som betalingsmiddel, og dette har vært kunngjort ved tilbaketrekkingen av de ulike valørene. For tiden gjelder dette 100- og 200-kronesedler av utgave VII (fra 31. mai 2018), 50- og 500-kronesedler av utgave VII (fra 18. oktober 2019), 1000-kroneseddelen (fra 15. november 2020), samt 50-øringer utgitt i perioden 1996–2011.

Publikum kan også etter 10-årsfristen veksle inn sedler og mynter som ikke lenger er tvungne betalingsmidler i sentralbanken. Dette gjelder gamle 5- og 10-kronemynter og sedler av utgave IV, V og VI. Pengene kan sammen med søknadsskjema sendes via post til Norges Bank eller leveres i resepsjonen ved hovedkontoret i Oslo. Vanligvis kan det også foretas mindre vekslinger over skranke i resepsjonen og ved de øvrige sentralbankdepotene, men denne tjenesten er som nevnt stengt midlertidig pga. koronaepidemien.

I ny sentralbanklov, som trådte i kraft 1. januar 2020, er 10-årsregelen fjernet. Norges Bank kan nå gi forskrifter om hvordan innløsningen av sedler og mynter som i fremtiden trekkes tilbake som tvungent betalingsmiddel skal praktiseres, herunder om gebyr ved innløsning. Det er ikke vedtatt noen nye forskrifter om dette i 2020.

I 2020 mottok Norges Bank 32.000 postsendinger med utgåtte sedler og mynter for utbetaling til konto. Til sammenligning var antallet postsendinger i 2017, 2018 og 2019 henholdsvis 1.000, 12.000 og 31.000. I tillegg var det 4.000 vekslinger til nye sedler over disk i Oslo og til sammen 2.500 vekslinger over disk ved de øvrige sentralbankdepotene. Norges Bank behandler sakene i henhold til hvitvaskingsreglene. Det har gjennom 2020 vært en grundig gjennomgang av bankens rutiner for å sikre etterlevelse på dette området. Nye systemløsninger og økt ressursinnsats er en del av dette.

8.2 Ny seddelserie

Arbeidet med å utvikle og utgi en ny seddelserie, utgave VIII, ble igangsatt tidlig i 2013. Da den nye 1000-kroneseddelen ble satt i sirkulasjon i november 2019 var den nye seddelserien komplett.



Etter hvert som de ulike valørene i den nye seddelserien har blitt introdusert har Norges Bank kunngjort at de gamle utgavene trekkes tilbake. De gamle sedlene har vært gyldige og kunne brukes på vanlig måte i ett år etter at tilbaketrekking ble kunngjort. Gamle 1000- kronesedler kunne dermed brukes ved betalinger til og med 14. november 2020. Når sedler blir brukt eller satt inn på konto etter at tilbaketrekking er kunngjort byttes de ut gjennom bankenes innskudd og uttak i Norges Bank. Når sedlene ikke lenger kan brukes til betalinger eller til innskudd i banker, veksles de inn direkte av publikum (se pkt. 8.1 over).

Som vist tidligere i rapporten reduseres hyppigheten for behandling av sedler i tellesentralene, noe som gjør at utskiftingen krever mer tid, og en større andel av vekslingene vil komme fra publikum.

Sett i lys av dette må vi si oss fornøyd med utskiftingstakten selv om den er noe lavere enn opprinnelig tenkt. Ved utgangen av 2020 var hhv. 85 og 90 prosent av omløpet av gamle 200- og 500-kronesedler byttet ut. Tilsvarende tall for 100-kroneseddelen var snaut 68 prosent som er det samme som ved utgangen av 2019. For 50-kroneseddelen var andelen på samme tidspunkt omlag 50 prosent, mens for 1000-kroneseddelen var andelen 56 prosent etter litt over ett år i sirkulasjon. Antall 1000-kronesedler utg. VII i omløp ved utgangen av 2020 var 4,1 mill. stk. I mars 2021 er det 3,1 mill. stk. i sirkulasjon.

8.3 Minnemynter

Norges Bank utgir to typer minnemynter for å markere viktige kulturelle, historiske eller nasjonale hendelser; jubileums- og minnemynter i gull eller sølv, og sirkulasjonsmynter med spesialpreg.

I 2020 har Norges Bank utgitt en minnemynt i form av en 20-krone sirkulasjonsmynt med spesialpreg for å markere 100-årsjubileet for forfatteren Anne-Cath. Vestlys (1920–2008) fødsel.



Jubileumsmotivet av Anne Cath. Vestly er utarbeidet av Siri Dokken. Forsidemotivet er kongeportrettet av Harald V, utformet av Ingrid Austlid Rise, formgiver ved Det Norske Myntverket.

Videre forberedte Norges Bank den kommende utgivelsen av 20-krone sirkulasjonsmynt med spesialpreg for å markere at det i 2021 vil være 250 år siden Hans Nielsen Hauge ble født. Fem kunstnere ble invitert til en konkurranse om utforming av myntens jubileumsmotiv. Juryen, bestående av Norges Bank Pregkomité's eksterne medlemmer, kåret forslaget *15 000 km* utført av Håkon Anton Fagerås, som vinner av konkurransen. Arbeidet med å gjøre motivet om til en pregeferdig modell overlevert til Det Norske Myntverket, ble ferdigstilt i 2020.

Hovedstyret besluttet 25. april 2018 nye retningslinjer for Norges Banks utgivelse av minnemynter, både jubileums- og minnemynter i edelt metall og sirkulasjonsmynter med spesialpreg. I februar 2020 ble det i tråd med disse retningslinjene besluttet en liste over begivenheter i årene 2020–2029 som kan anses å oppfylle kriteriene for minnemyntutgivelser. Listen var basert på forslag fra en ekstern ekspertgruppe og påfølgende høringsrunde til relevante miljøer. Som tidligere vil endelige beslutninger om utgivelser fattes enkeltvis.